

Usnesení habilitační komise k habilitačnímu řízení Ing. Mgr. Martina Řezníčka

Komise pracovala v následujícím složení:

Předseda – prof. Karel Vachek

Členové – prof. Václav Bělohradský, doc. Ladislav Šerý, MgA. Jan Gogola, Mgr. Pavla Holcová

Habilitační komise oslovila a po vyjádření souhlasu oslovených jmenovala tři oponenty:

Doc. **Tomáše Petráně**, Ph.D. (režisér, producent, pedagog)

Mgr. **Lucii Česálkovou**, Ph.D. (Ústav filmu a AV kultury FF MU, NFA)

Mgr. **Alici Aronovou**, Ph.D. (Vysoká škola kreativní komunikace, Katedra vizuální tvorby)

Komise získala tři kompetentní posudky a analýzy předloženého souboru filmů kandidáta – jsou to dokumentární díla: **Sarajevo '94 (1994)**, **Úžera (2001)** a **Jan Křížek, sochy a včely (2005)**. Všechny posudky vyzněly jednoznačně pozitivně, autoři v nich přesně a srozumitelně vystihli základní rysy a kvality autorovy tvorby.

„Martin Řezníček se ve své pedagogické i tvůrčí praxi dlouhodobě věnuje zejména investigativní dokumentární tvorbě. Jeho přístup nicméně přesahuje nad rámec konvenční publicistiky, a to zejména směrem k poetickému a angažovanému dokumentu. Právě zájmem o závažné společenské otázky a snahou hledat jejich estetický i etický rozměr navazuje Řezníček na práci Pavla Kouteckého.

Ve svém základním vymezení vycházejí investigativní filmy z tradic investigativní žurnalistiky a jsou založeny na detailním průzkumu a odkrývání pozadí a skrytých souvislostí často komplexních témat. V tomto ohledu je tudíž investigativní dokument typický principiální kritičností a hloubkovým hlubinným rozbořením problematiky, směřuje k zásadním společenským tématům širšího veřejného zájmu a usiluje o originální a proaktivní přístup. Vycházejíc z občansky-angažovaných pozic, přinášejí investigativní formáty nové a veřejnosti běžně nedostupné informace, a/ nebo uvádějí (známé) informace do nových souvislostí. Jako takové vyžadují konfrontaci množství zdrojů a úhlů pohledu a zaměřují se na klíčová témata soudobé společnosti, jakými jsou otázky lidských práv/ bezpráví, korupce, integrity a transparentní práce institucí a (vládní) moci. Přístup Martina Řezníčka výše uvedené vymezení naplňuje a posouvá.“ /LČ/

„Řezníček předkládá k habilitačnímu řízení kolekci tří dokumentárních filmů, které tvoří chronologický průřez jeho tvorbou – kolekce filmů, z nichž všechny získaly ocenění (následuje výčet: Cena Andreje Stankoviče 2008 za poetický portrét Jana Křížka, Zlatý ledňáček na Finále Plzeň 2003 za investigativní Úžeru a Cena Českého literárního fondu 1994, Cena za nejlepší studentský film na festivalu Berlín-Potsdam 1995 a Cena pro nejlepší krátký dokumentární film na festivalu v egyptské Ismáilii 1995 za ještě studentský film Sarajevo '94), je dobře zvolená, protože ukazuje integritu autorova přístupu k dokumentárnímu filmu v době dosud historicky největší technologické proměny ve filmové tvorbě. Kolekci charakterizuje užívání klasického filmového média, 16 mm filmu typického pro dokumentární tvorbu po druhé světové válce a důraz na estetické hodnoty právě tomuto médiu vlastní.“ /TP/

„K poetické investigaci se přibližuje film Sarajevo '94 (1994), zachycující zpomalený, takřka zastavený puls života v obklíčeném městě deset let po olympijských hrách. Film radikální svou nemluvností funguje jako taktilní reprezentace materiality města, pod jehož válečnou tvář prosvítají reálie pozdního socialismu.“ /LČ/

„Studentský film Martina Řezníčka (námet, scénář, kamera a režie) vznikl v dubnu a květnu 1994 v bosenské části města Sarajeva - tzv. uzavřeném městě. Zde se naplno před

diváky odhalují důsledky války postavené do kontrastu se slávou města (záběry z legendárních Zimních olympijských her 1984, které se uskutečnily v bosenském Sarajevu v bývalé Jugoslávii, zúčastnilo se jich 1272 sportovců ze 49 zemí světa).“ /AA/

„Film založený na konfrontaci televizních záběrů ze zimní Olympiády s černobílými filmovými záběry aktuální válečné situace je strukturován jako fotografická esej s použitím filmového média. Promyšlené a obsahově silně emocionální černobílé fotografie, obraz ve fotografickém statickém rámu se hýbe a ukazuje paradoxy každodennosti války.“ /TP/

„Druhý předkládaný film reprezentuje to lepší z dobové televizní tvorby v době, kdy definitivně spěla pod vlivem komerčních televizí k bulvarizaci a nahrazování analýzy společenského fenoménu senzací.“ /TP/

„Úžera (2001) je název filmu realizovaného pro cyklus Člověk v tísní ve spolupráci s Českou televizí, kde je Martin Řezníček uveden jako režisér, kameraman a spoluscenárista. Film publicistickou formou mapuje bezútešnou situaci v regionech, kde žijí sociálně slabé komunity lidí a vznikají novodobá ghetta Romů (Ústí nad Labem, Veselí nad Moravou, Kopčany, Skalica). U tohoto snímku, který není nijak formálně výjimečný, je zásadní téma: lichva a její dopady na romskou komunitu žijící v neustálém strachu a dlužích. /AA/

„Angažovaný občanský zájem o společensky patologické jevy reprezentuje film Úžera (2001), zabývající se problematikou toho, jak je začarovaný kruh bídy podporován tolerancí lichvy a ghetoizací společnosti. V reflexi průběhu, příčin a důsledků tohoto problému se Řezníček neomezuje jen na jedno hledisko, ale nechává promlouvat jak zadluženou rodinu, tak sociální pracovníky a státní úředníky, přičemž tento komplex důmyslně vměštnává i do omezující "televizní dvacetiminutovky". /LČ/

„Třetí předkládaný film vyvažuje polohu angažovaného umělce: posmrtný portrét exilového sochaře Jana Křížka, reprezentanta Art brut, žijícího v podstatě idylicky na francouzském venkově a držícího se záměrně stranou uměleckých elit, jimiž je uznáván, aniž by přitom ztrácel s pařížským uměleckým světem kontakt. Film je založen na vzpomínkách umělcovy celoživotní partnerky, je záznamem Řezníčkova společného pobývání se starou vitální dámou ve venkovském domě, který Jan Křížek vybudoval a vybavil. Film je pozváním do světa staré paní, v němž je v každém předmětu přítomný zesnulý umělec. Ve filmu je implicitně obsažena hodnota pevného vzájemného vztahu, naplněné a opěťované lásky, která pomáhá překlenout životní peripetie, odloučení od původní vlasti a vede k pokoře.“ /TP/

„Řezníčkovi se podařilo realizovat ojedinělý dvojportrét fascinujících bytostí svázaných s přírodou, absolutně svobodných duší - sochaře Křížka a jeho obětující se, pokorné, skromné manželky Jiřiny, silné a milující ženy, která svého muže vždy finančně podporovala a oddaně respektovala jeho tvorbu i v momentu, kdy opustil umění a rozhodl se být včelařem. Pozoruhodný je způsob, jakým Řezníček natočil portrét, kdy upustil od metody mluvících hlava chytře využil přání Jiřiny Křížkové nebýt v dokumentu vidět, takže v komentáři slyšíme pouze její hlas, který je průvodcem po venkovské usedlosti (budované jako socha).“ /AA/

„Řezníčkovi se daří subtilně zachytit upřímnost a syrovost bytosti naplněné tvůrčí prací, jeho filmy jsou syceny snahou pochopit její vidění a myšlení viděním. Právě a jedině tak, jako film-vidění, si snímky vystačí bez portrétovaných, aniž by sklouzly k edukativnímu životopisu, a exponují naopak niterná témata existence, kreativity a síly vize.

Ve všech těchto ohledech představuje filmová tvorba Martina Řezníčka svébytný celek, vycházející z nejlepších tradic dokumentaristické investigace a portrétu, v obou případech však tradic originálně transponovaných v souladu s povahou konkrétního tématu

filmů. Žánrově transgresivní, avšak stylově a formálně kompaktní snímky Martina Řezníčka napájí zájem o současné problémy i historickou podmíněnost současnosti v širším kontextu (středovýchodní) Evropy. Jeho práce jsou pozoruhodné zejména odvahou k "vědomí souvislostí" a schopností učinit toto vědomí klíčovou proměnnou filmu." /LČ/

„Habilitace je přiznáním pedagogického vysokoškolského titulu, proto považuji za podstatné pojednat v krátkosti i působení Martina Řezníčka na akademické půdě. K jeho možná pozapomenutým, avšak pro filmaře mé generace podstatným projektem byl studentský alternativní filmový klub při ČVUT, na jehož činnosti se Martin Řezníček významně podílel. To ho přivedlo nakonec po studiu techniky i na FAMU. Jeho technický background se zúročil v pomoci s technickým vybavováním nejprve katedry dokumentární tvorby a posléze v koncepcích rozvoje technického zázemí celé školy.“ /TP/

Pro posouzení žádosti je kromě umělecké tvorby neméně podstatná i pedagogická činnost Martina Řezníčka, který od roku 2002 vede „Realizační dílnu“ a seminář „Investigativní postupy v dokumentárním filmu“ a rovněž obětavě pomáhá při výuce studentů 1. ročníku základům práce s kamerou Bolex. Na Katedře dokumentární tvorby FAMU se osvědčil jako empatický učitel s pevnými morálními postoji a v letech 2015-2016 působil jako proděkan pro vědu a výzkum.

Habilitační komise posoudila na svém zasedání uměleckou tvorbu, pedagogickou praxi uchazeče a seznámila se s oponentskými posudky. Poté přistoupila k tajnému hlasování s následujícím výsledkem:

Počet platných hlasů: 4
Počet kladných hlasů: 4
Počet záporných hlasů: 0

Na základě výsledků hlasování habilitační komise doporučuje Umělecké radě FAMU jmenování Ing. Mgr. Martina Řezníčka docentem.

V Praze dne 30. 9. 2019

prof. Václav Bělohradský

doc. Ladislav Šerý

MgA. Jan Gogola

Mgr. Pavla Holcová - NEODSTAVILA SE

prof. Karel Vachek – předseda komise